

COL·LABORACIÓ | Un submarí a Argentona

LLUÍS SERRA

La història dels pobles, en tot el seu conjunt, l'han d'explicar els nostres historiadors, però per a les petites històries de cada dia, no hi ha millor historiador que aquelles persones de ment clara que la varen viure. En tots els pobles, i Argentona és un d'ells, hi ha passat alguna vegada algun fet extravagant, que no constarà mai en cap tractat ni en cap anuari, però és curiós recordar-lo i, si més no, deixar-ne una petita constància.

Feia pocs anys que havia començat el segle XX, teníem un nou Rector, era el mossèn Francesc Botey, natural de Teià, i amb ell va arribar el seu germà, en Ramon. Aquest era un manetes, mecànic, electricista, manyà o ferret, res se li escapava; era baixet, un xic sorrut i en la comissura dels seus llavis li penjava un broquet amb una cigarreta mig apagada. Ell va ser qui va arreglar l'última màquina de vapor existent al nostre poble que servia per treure aigua d'un pou de can Comalada. Havia posat el taller en l'emplaçament de l'actual Hotel Colon, a la cantonada del carrer Jacint Verdaguer amb la plaça Nova.

I aquí comença una història inversemblant. Un bon dia se li va presentar un senyor, que diuen era italià i que es feia dir enginyer, el seu cognom ningú el recorda però com que devia ser difícil de pronunciar diuen que el varen anomenar "Greco". Portava uns esbossos per a la construcció d'un submarí d'aquells anomenats de butxaca. Va engrescar, va entaba-

nar el nostre Ramon Botey que va posar-se a la feina, empenyorant-se per tal de tenir tota classe de materials i "portar la feina a bon port". Mai aquesta frase ha estat tan exacte.

Va enllestir el treball exactament com li anava dissenyant "l'enginyer" i va venir el dia de fer la prova d'immersió. El lloc triat va ser el safareig gran de la finca del Viver. No tinc constància de com varen fer el trasllat de l'enginyer ni la posta a l'aigua, segurament amb cavalls, taulons, politges i ternals, això sí, amb molta força. Allò va ser un estrepitós fracàs, el buc va submergir-se però va ser incapaç de tornar a la superfície i el tripulant, ben remullat, va passar un gran ensurt.

L'italià va desaparèixer del poble i mai més es va saber d'ell, com un miratge havia aparegut i com un miratge es va difuminar. En Botey no va poder fer front a les despeses i el seu acreedor va quedar-se el seu taller, on després hi van construir un hotel-restaurant. No per això, en Ramon es va acoquinar, tot al contrari, voluntariós i manyós es va anar creant una clientela que reconeixia el seu bon treball de sempre i va tenir un nou taller. Popular com pocs, era una institució al nostre poble, afecionat al teatre, els seus muntatges i trucs varen admirar-se en l'escenari del Patronat de Sant Isidre i el seu paper de dimoni en els famosos Pastorets va ser d'antologia.

Segurament, a l'arribar a l'ocàs

Ramon Botey en la seva joventut

de la seva vida, devia encara recordar aquells moments en què el "Greco" el va entabanar i, fent un mig somriure, ballant-li la cigarreta mig apagada a la punta del broquet, devia rememorar el que no va ser i podia haver estat... Que solquessin l'ampli mar, deixant una escumosa i blanca esteleada en la seva popa, uns submarins, *made in Argentona*, obra culminant de la seva manya i de la ment escalfada d'un estranger desconegut.